

Itä-Suomen viiden ammatillisen koulutuksen järjestäjän yhteistyöverkosto ISAKO (Sakky, Riveria, Ysao, Esedu ja SAMledu), muodostaa kokonaisuuden, jolla on suuri merkitys Suomen koulutuskokonaisuudessa. Vuosittain meillä opiskelee yhteensä noin 47 000 opiskelijaa, ammatillisia tutkintoja suoritetaan yli 8 100 kpl, henkilöstöä on lähes 2 200 ja ulkoiset toimintatuotot noin 200 m€. Toimintamme tapahtuu erittäin tiiviissä vuorovaikutuksessa työelämän kanssa.

Itä-Suomi on alueena hyvin erilainen kuin muut alueet Suomessa. Työttömyysaste on korkea ja harvaanasutulla alueella koulutuksellinen tasa-arvoisuus on koetuksella.

ISAKOn yhteisiä näkemyksiä ja esityksiä keskeisiin hallitusohjelman toisen asteen ammatillisen koulutuksen tavoitteita tukevaan toimintaan:

Ammatillisen koulutuksen uusi rahoitusmalli on osoittautumassa monimutkaiseksi ja vaikeasti ennakoitavaksi. Mallin yksinkertaistaminen saatuja kokemuksia hyödyntäen on ajankohtainen koulutuksen tuloksellisuuden ja tasa-arvoisuuden näkökulmasta. Nyt malli suosii alueita, joissa hakijoita on runsaasti sekä koulutus- ja työllisyysmahdollisuuksia. Rahoituksessa tulee huomioida alueen yleinen työllisyysaste.

Ammatillisessa koulutuksessa moni asia on muuttunut reformin myötä. Opiskelun ja opintojen henkilökohtaistaminen sekä yksilölliset opintopolut, työelämälähtöisyys ja koulutuksen toteuttamisen joustavoittaminen, ml. joustavat oppimisympäristöt tarkoittavat, että tarvitsemme nykyisestä enemmän resursseja opetukseen ja ohjaukseen. Tarvetta lisää myös kansalliset suunnitelmat jatkuvan oppimisen (uudelleen koulutuksen) toteuttamisesta. Resurssien tarve on pysyvä, ei tilapäinen. Tämän vuoksi ammatillisen koulutuksen perusrahoitusta tulisi lisätä.

Tuloksellisin tapa parantaa koulutuksen laatua ja henkilöstön käyttöä on toteuttaa rahoituksen lisäys yksikköhinnan korottamisena. Tämä koskettaa kaikkia rahoituksia eli perusrahoituksen tason nostoa, indeksikorotuksia sekä tulevaisuusinvestoinnin rahoitusta. Se kohtelee koulutuksen järjestäjiä oikein, mahdollistaa osa-aikaisen henkilöstön kokopäiväistämisen opetustyöhön, uudet rekrytoinnit tarpeen mukaisesti sekä luo edellytykset opetusvälineiden päivittämiselle.

Aloituspaikkojen lisääminen tulisi toteuttaa edellä mainitun rahoitustarkistuksen jälkeen tarvekohtaisesti kohdennettuina opiskelijatyövuosina.

Toisen asteen maksuttomuus ja oppivelvollisuusiän nostaminen ovat tavoitteita, joiden toteuttaminen mahdollistuu luontevimmin koulutuksen järjestäjien ja kuntien yhteistyönä. Edellytyksenä on oppimisen tuen ja ohjauksen lisäresursointi toimijoiden tiiviin yhteistyön lisäksi. Haasteellisten oppimisvaikeuksista kärsivien osalta opiskelijahuollon toteutus ja oppimisen tuki tulee irrottaa nykyisestä rahoitusmallista ja siihen ohjata erillinen rahoitus. Rahoitusmalli ei nykyisellään huomioi näiden opiskelijoiden tilannetta ja edellytyksiä opintojen suorittamiseen.

Kaksoistutkintojen suorittaminen on mahdollistettava jatkossakin. Nykyinen rahoituksen ja ylioppilaskirjoitusten laajentamisen yhteensovittaminen rinnalla suoritettavan ammatillisen tutkinnon kanssa synnyttää opintojen ja rahoituksen yhteensopimattomuutta.

Vieraskielisten tutkintojen anto-oikeus. Esitämme, että koulutuksen järjestäjille annetaan joustavat edellytykset vastata työelämän kansainvälistymisen vaatimuksiin myöntämällä kaikille laatukriteerit omaavalle koulutuksen järjestäjälle oikeus vieraskielisten tutkintojen myöntämiseen. Ensisijaiset tutkintokielet olisivat englanti ja Venäjä. Kehittyvä koulutusvienti edellyttää myös vieraskielisten tutkintojen anto-oikeutta.

Maahanmuuttajien koulutuksen kilpailutuksessa tulee edellyttää jatkossa toteuttajien kykyä toteuttaa monialaista ammatillista koulutusta tukemaan kotoutusta sekä koulutuksen laatuun. Maahanmuuttajien kieli- ja kotoutumiskoulutus tulisi siirtää Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen alle koulutuksen järjestäjien tehtäväksi. Tämä mahdollistaisi huomattavasti kiinteämmän ja suoremman polun ammatillisiin- ja muihin tutkintoihin sekä VALMA-koulutukseen ja lyhentäisi maahanmuuttajien polkua suomalaisen työelämään. Nykyinen markkinaehtoinen toteutustapa on tuonut mukanaan epätoivottuja lieveilmiöitä, sekä merkittävää koulutuksen laatuvariaatiota eri puolella Suomea.

Meillä on jo käytössä kokonaisten koulupäivien periaate. Olemme valmiita antamaan osaamis- tamme kyseisen teeman hallitusohjelman linjausten toteuttamiseen.

Kun erilaisia kehittämistyöryhmiä ammatilliseen koulutukseen perustetaan, esitämme, että ISAKOn edustaja nimetään työryhmiin Itä-Suomen erityisalueen haasteiden näkökulmasta.

Nuorten oppisopimuskoulutuksen kehittämiseksi voitaisiin yhdistää yrityksen saama palkkatuki ja oppisopimus siten, että nuoren ei tarvitse olla työttömänä työnhakijana. Itä-Suomi voi toimia tämän toiminnan pilottialueena.

Lisätietoja:

Heikki Helve
kuntayhtymän johtaja
Savon ammattiopisto
p. 044 785 3050

Arja Seppänen
toimitusjohtaja
Etelä-Savon ammattiopisto
p. 044 711 5691

Esa Karvinen
kuntayhtymän johtaja, rehtori
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
p. 050 327 8191

Jukka Mustonen
kuntayhtymän johtaja, rehtori
Ammattiopisto SAMledu
p. 044 550 6300

Kari Puumalainen
kuntayhtymän johtaja, rehtori
Ylä-Savon ammattiopisto
p. 040 177 8600

